

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดของ Marshall McLuhan ในเรื่องของ Understanding Media โดยใช้ทฤษฎีนี้เข้ามาประกอบการวิเคราะห์วิจัย

หากเปรียบเทียบเป็นสื่อในการสื่อสาร (The party as a communication medium) แล้วเราควรศึกษาถึง ตัวสื่อ (Medium) ในแนวคิดของ Marshall McLuhan เสียก่อนว่า McLuhan เปรียบสื่อไว้อย่างไร ในหนังสือ Understanding Media นั้น McLuhan ได้กล่าวไว้ว่า

1. Medium is the message

สื่อก็คือสาร ในความหมายของ McLuhan ในยุคของ อิเล็กทรอนิกส์อันเป็นกลไกของสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการ นำเสนอเนื้อหาด้วยศิลปะวิธี การเรียนรู้เรื่องสื่อจึงเปรียบเสมือนการเปิดประตูสู่การยอมรับ แม้แต่เด็ก ๆ ก็สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ของโทรทัศน์ วิทยุ โทรทรรศน์ได้

" สื่อร้อนและสื่อเย็น " ก่อให้เกิดความสับสนในการทำความเข้าใจสื่อ และก็คือสาร ทำให้มองเห็นความสำคัญของบริบททางสังคมมนุษย์และบริบททางสังคมของมนุษย์นี้เอง เป็นกระบวนการที่มีแรงขับเคลื่อน ในยุคแห่ง "ข่าวสารสิ้นเหลือ" กับวิธีการดำเนินชีวิตที่เป็นวงจร มนุษย์ต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมโดยการเลือกสรรข่าวสาร "สื่อคือสาร" มีความหมายในทศวรรษนี้ว่า เป็นกลไกของสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการนำเสนอด้วยศิลปะวิธี ในการดำเนินชีวิตและการทำงานในสังคม การเข้าสู่ยุคใหม่ของการศึกษา ซึ่งมีโครงสร้างเอื้ออำนวยให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์มากกว่าการเรียนรู้จากการบอกเล่าธรรมดา

ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน ในสังคมการเข้าสู่ศตวรรษของการศึกษาซึ่งมีโครงสร้างเอื้ออำนวยให้การเรียนรู้จากประสบการณ์ มากกว่าจากการบอกเล่าธรรมดา จากการทดลองของ Hawthorne Effect สามารถพิสูจน์ปริมาณและคุณภาพการทำงานของคนโดยประสบการณ์และประสบการณ์เข้าด้วยกัน อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เด็ก ๆ ที่เติบโตมาจากโรงเรียนที่เขาไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและการมีประสบการณ์ต่าง ๆ จะทำให้เด็กเหล่านั้นเสียเปรียบในด้าน การเรียนรู้ วัฒนธรรม ซึ่งโทรทัศน์ก็มีอิทธิพลต่อเด็ก ๆ เหล่านี้มาก ภาพพจน์บุคคลลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับจากโทรทัศน์ จะค่อย ๆ ซึมลึกสู่จิตใต้สำนึกของเขาทีละเล็กทีละน้อย ดังนั้น การศึกษาในเรื่องของสื่อและพัฒนาการของสื่อ ตลอดจนการควบคุมสื่อจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ในโลกปัจจุบัน มนุษย์ทุกคนในสังคม ได้สัมผัสกับโลกภายนอกในการดำเนินชีวิตทุกวัน ทั้งกายสัมผัส และจิตสัมผัส และผลกระทบจากการสัมผัสนี้เองที่ Marshall McLuhan กล่าวไว้ว่า ปฏิกริยาการแสดงออกของคน และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ก็ย่อมจะแตกต่างกันออกไป ตามวัฒนธรรม อายุ โครงสร้างทางความคิดและการยอมรับ ซึ่งมนุษย์มีความกระหายใคร่รู้ในทุก ๆ เรื่องที่เกี่ยวกับตัวเขา ดังนั้นข่าวสารจากสื่อจึงสนองต่อความต้องการของมนุษย์เพื่อความเข้าใจต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น

1.1 สื่อที่เป็นสาร ต้องมีคุณสมบัติในการถ่ายทอดความคิดเห็น สามารถกำหนดทิศทางและรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และมีความจริงอยู่ข้อหนึ่งว่า "เนื้อหา" ทำให้คนลืมนองถึงคุณลักษณะของสื่อเอง เช่นเดียวกับที่ At&t ไม่ได้เป็นเพียงสมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์เท่านั้น แต่มันเป็นธุรกิจที่ขายข้อมูลข่าวสารที่เคลื่อนไหว ทำให้ข่าวสารมีความหมายเท่ากับ "เนื้อหา"

สื่อเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของประวัติศาสตร์ด้วย ปัจจุบันเมื่อเราต้องการนำความเปลี่ยนแปลงมาสู่วัฒนธรรมของเรา จึงจำต้องศึกษาไปทั้ง ๆ ที่มีอคติติดอยู่ด้วย วิลเบอร์

แชรมป์ ศึกษาเรื่องเสียง "T.V. in the lives of our children" เขาพบว่า การศึกษาของเขาคือการศึกษาเนื้อหาจากรายการต่าง ๆ ของ T.V. นั้นเอง ซึ่งไม่ต่างไปจากตำราซึ่งมีมาตั้งแต่ ค.ศ. 1500

"Communication in Africa" ของ Leonard Doob กล่าวถึงความเจ็บปวดที่ชาวอัฟริกันผู้หนึ่งได้รับจากการฟังข่าววิทยุ BBC ทุกเย็นด้วยความไม่เข้าใจอะไรเลย ซึ่งในอดีตกาลนั้น มนุษย์สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเขาผ่านสื่อที่มีอยู่ในสังคมขณะนั้นๆ ได้ดีกว่าสื่อในปัจจุบัน ที่สามารถสื่อได้กว้างไกล แต่ไม่อาจสื่อความหมายได้สำหรับคนบางกลุ่ม

The art of speaking ของ Bernard Lam ปี 1696 เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่มนุษย์แสดงออกกับสิ่งที่มนุษย์มีอยู่ในใจและในความคิด ถ้าพลังภายในสื่อเป็นตัวสื่อเอง ก็จะเป็นสถาบันที่กำหนดความหมายของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้วยตัวของมันเอง และด้วยจิตสำนึกที่ตรงไปตรงมา

* จากข้อความดังกล่าวข้างต้นทำให้หันมาเปรียบเทียบกับงานพิธีว่าสิ่งต่าง ๆ ที่คนในงานพิธี สื่อออกมาหรือสิ่งที่ตัวงานพิธีแสดงออก หรือวัตถุประสงค์ของผู้จัดงานพิธีนั้น สามารถสื่อสารอะไรบางอย่างออกมาได้ด้วยตัวของมันเอง ทำให้ผู้รับสารหรือผู้ร่วมงานพิธี ได้ทราบถึงวัฒนธรรม ความสนุกเพลิดเพลิน ความรู้ ทัศนคติ ความหลากหลาย ในรูปแบบต่าง ๆ เท่าที่คุณสมบัติของสื่อจะให้แก่ผู้รับสารของเขาได้ *

McLuhanกล่าวว่า " มันเป็นความเคยชินที่คนเรามักจะแยกแยะไม่ออกว่า สื่อกับสารมีความแตกต่างกัน "

การกำหนดโครงสร้าง การทำงานและ การสมาคมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยเทคนิคของการ แบ่งส่วนซึ่งเป็นสาระสำคัญของการทำงานแบบกลไกทาง เครื่องจักร ซึ่ง

ในทางตรงกันข้าม การมีปฏิสัมพันธ์ หรือ การสมาคมนั้นจะรวมศูนย์กลาง และไม่แบ่งแยกกันเป็นส่วน ๆ

แสงสว่างจากไฟฟ้า จะสนับสนุนความคิดดังกล่าวข้างต้น ซึ่งไฟฟ้าเปรียบเหมือนข่าวสารบริสุทธิ์ มันเป็นสื่อที่ไม่มีสารอะไร นอกเสียจากว่ามันสามารถเปล่งเสียงหรือสื่อภาษาเขียนใด ๆ ออกมา

1.2 คุณลักษณะของสื่อก็คือ เนื้อหาของสื่อใด ๆ ก็ตามจะเป็นสื่อของสื่ออื่นๆ เช่น ภาษาเขียนเป็นเนื้อหาของการพิมพ์ และการพิมพ์ก็เป็นเนื้อหาของโทรเลข ถ้าถามว่าอะไรเป็นเนื้อหาสาระของการ กล่าวสุนทรพจน์ คำตอบก็คือ กระบวนการของความคิดซึ่งเป็นอวัจนะภาษา

ภาพเขียน แอ็บสแตร็ค แสดงให้เห็นกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอาจจะปรากฏในงานออกแบบของคอมพิวเตอร์

สิ่งที่เราจะพิจารณาก็คือ ผลกระทบทาง จิตวิทยาและสังคมของการออกแบบหรือรูปแบบที่ผ่านกระบวนการขยายความแล้ว

"สาร" ของสื่อใด ๆ หรือเทคโนโลยีใด ๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงระดับหรือรูปแบบซึ่งมนุษย์ใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

ทางรถไฟไม่อาจบอกการเคลื่อนที่ หรือการเดินทางของล้อหรือเส้นทางได้ในสังคมมนุษย์ แต่มันเป็นการเร่งหรือขยายระดับของบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา สร้างเมืองแบบใหม่ สร้างงานแบบใหม่ และการใช้เวลาว่างแบบใหม่ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อเกิดทางรถไฟ ที่ขยายเส้นทางเดินรถไฟในทุกภูมิภาค และทางรถไฟจึงเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่บรรจุทุกเนื้อหาสาระสิ่งต่าง ๆ จากที่หนึ่งไปยังอีกภูมิภาคหนึ่ง เครื่องบินเป็นยานพาหนะที่ช่วยเร่งระดับของการขยายตัวในการส่งข่าวสารได้เร็วยิ่งขึ้น

เมื่อกลับไปพิจารณา เรื่องแสงไฟฟ้า เมื่อแสงไฟฟ้าถูกใช้ประโยชน์ต่างกัน เช่น การผ่าตัดส่อง การเล่นเบสบอลตอนกลางคืน จะเห็นว่าเนื้อหาของสารแตกต่างกัน แต่ทั้ง 2 เหตุการณ์ต้องพึ่งไฟฟ้าทั้งสิ้น

ดังนั้น สื่อก็คือข้อมูลหรือสาร เพราะว่าสื่อเป็นตัวกำหนดรูปร่างและควบคุมระดับและรูปแบบของการกระทำของมนุษย์ รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กัน

เนื้อหาหรือการใช้สื่อต่างกัน ก็ย่อมทำให้เกิดผลต่างกัน และ "เนื้อหา" ของสื่อได้ปิดบังหรือทำให้เราเข้าใจคุณลักษณะของสื่อผิดไป ในปัจจุบันอุตสาหกรรมต่างๆ ได้ตระหนักถึงคุณค่าของธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น IBM พบว่า เขามีผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงานเท่านั้น แต่เป็นผู้ผลิตกระบวนการสื่อสารในธุรกิจต่าง ๆ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินเข็มเป้าหมายที่ชัดเจน

บริษัทผู้ผลิตเครื่องไฟฟ้าทั่วไป พยายามกับกำไรที่ได้จากการขายอุปกรณ์และอะไหล่ของระบบไฟฟ้า เพราะเขายังไม่พบกับธุรกิจที่จะทำกำไรได้มากกว่า แสงไฟฟ้ามียุติโงในการติดต่อสื่อสารก็เพราะมันไม่มี "เนื้อหา" และนี่เองที่ทำให้คนไม่ได้ให้ความสำคัญกับมัน นอกเสียจากว่ามันสามารถสื่อถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของยี่ห้อหรือตราของมัน สารจากแสงไฟฟ้าก็เหมือนกับสารของพลังงานไฟฟ้าในอุตสาหกรรม ที่แสงไฟและพลังงานเหล่านั้นแยกประโยชน์และการทำงานให้กับวิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ และโทรทัศน์

นี่คือความเกี่ยวข้องของไฟฟ้ากับสื่อต่าง ๆ ที่ถูกมองข้ามไป Shakespeare กล่าวถึงความพยายามของมนุษย์ซึ่งอาจเปรียบเทียบกับโทรทัศน์ว่า "ช่างนุ่มนวลแสงสว่างอะไรที่ส่องผ่านหน้าต่างมา มันคล้ายกับจะพูดกับฉัน ทั้งๆ ที่ไม่มีคำกล่าวใดๆ ออกมาเลย"

ในงานเขียนของ Shakespeare ซึ่งเน้นเรื่องของจิตวิทยาและสังคมในการศึกษาการสื่อสาร Shakespeare ตระหนักถึงความจริงในสังคมและการเมืองและผลกระทบจากประติษฐกรรมใหม่ ๆ ในสังคม

ความตระหนักรู้ในความสำเร็จของสื่อมากขึ้นหนังสือของ Hans Selye กล่าวไว้ว่า การทำการศึกษาสถานการณ์และสภาพแวดล้อม พบว่าการศึกษารื่องสื่อจะพิจารณาแต่ "เนื้อหา" อย่างเดียวไม่ได้ต้องศึกษาตัวสื่อและวัฒนธรรมของสื่อ นั้น ๆ ด้วย ซึ่งแต่เดิมไม่เคยมีการศึกษามาก่อน

" สื่อคือสาร " มิได้เกิดกับเฉพาะแวดวงของศิลปะ วรรณกรรมและการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเกิดกับวงการของฟิสิกส์ด้วย

" สาร " ได้ถูกพิจารณาเหมือนกับเป็น "เนื้อหา" เช่นคนมักจะต้องตั้งคำถามว่าภาพวาดนั้นมีเนื้อหาอย่างไร แทนที่จะถามว่าภาพวาดนั้นสื่ออะไร และสื่ออย่างไร

นโบบเลี่ยนก็ให้คววมสนวกับสื่อด้วย โดยเฉพาะโทรเลขที่ททำให้เขาขณะศึกและ
นโบบเลี่ยนกล่าววาทหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับนำกลวกว่าข้าศึก 1,000 คน

การวชหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ช่วยได้มาก และเทคโนโลยีอุตสาหกรรมรวมไปถึง
ผลกระทบต่อการเมืองล้วนต้องวชสื่อทั้งสิ้น แม้แต่ศิลปินผู้สร้างสรรคงานศิลปะก็ยงได้รับผล
กระทบจากสื่อ แล้วสอดแทรกคววมคิดและการรับรู้ันๆ ลงไปในงานศิลปะด้วย

แนวคิดเรื่อง การวชเงินเป็นสื่อเมื่อศตวรรษที่ 17 เงินมีบทบาทในระบบ
เศรษฐกิจมากขึ้น จนในที่สุดระบบศีกดินาก็ถูกควว่าด้วยนโยบายการค้าเสรีกับต่างประเทศ
การเบเลี่ยนแปลงนี้ไม่จำเป็นต้องรอการยอมรับหรือไม่ยอมรับในสื่อใหม่ ซึ่งมีผลต่อการ
ดำเนินชีวิตในสังคม

Pope Pius XII กล่าวถึงเรื่องของสื่อวเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 1950 ว่า " มัน
ไม่เป็นการพูดเกินจริงเลย ถ้าจะกล่าววว่าอนาคตของสังคมสมัยใหม่ของการสื่อสารและ
คววมสามารถของมนุษย์ในการมีปฏิกริยาตอบรับเทคโนโลยีันๆ " แม้ว่ามนุษย์จะมีป็นเป็น
อาวุธแต่สื่อก็เป็นอาวุธที่เรื่องอานาจและมีมากมายหลายประเภทซึ่งจะแย่งขันกันเองในโลก
แห่งศิลปะและบันเทิง ถ้าอานาจของสื่อเป็นตัวสื่อเองแล้วเทคโนโลยีของสื่อกับแหล่งข่าว
ซึ่งเปรียบได้กับเชื้อไฟกับน้ำมัน ซึ่งในปัจจุบันสังคมจะขาดสื่อ TV และวิทยุไม่ได้

1.3 Media Hot and Cold ทล็กเกณฑ์ในการแยกประเภทของสื่อร้อน เช่น
วิทยุ สื่อเย็น เช่น โทรศัพท หรือสื่อร้อนแบบภาพยนตร์ กับสื่อเย็นแบบโทรศัพท

สื่อร้อนนั้น ก็คือ สื่อที่สามารถได้ข้อมูลรายละเอียดได้มาก เช่น ภาพถ่าย แต่
ในทางตรงข้ามให้รายละเอียดน้อย เช่น การ์ตูน โทรศัพทเหล่านี้เป็นสื่อเย็น คือ วชเพียง
ทูเท่านั้นในการรับข้อมูลข่าวสาร สำหรับสื่อร้อนนั้น ไม่ได้บปล่อยให้ผู้รับสารต้องไปตีคววม
มากมายอะไร ผู้รับมีส่วนร่วมน้อยมาก ซึ่งตรงกันข้ามกับสื่อเย็น เช่น วิทยุโดยทั่วไปเป็น
สื่อร้อนที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับสารแตกต่างจากสื่อเย็น เช่น โทรศัพท อย่างมาก

สื่อเย็นเป็นเหมือนเครื่องทมาย ที่วชแทนตัวหนังสือซึ่งจะมีคุณลักษณะต่างไปจาก
สื่อร้อน ด้วยตัวอักษรเดียวกัน แต่วชเทคนิควิธีการออกแบบสร้างเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็น
สื่อร้อนได้ การกล่าวสุนทรพจน์ ก็เป็นสื่อเย็น เพราะผู้ฟังต้องตั้งใจ และจินตนาการหรือ
ตีคววม ข้อคววมัน

สื่อทวิความรุนแรงขึ้น เมื่อไอซ์เป็นสื่อ ในการทำสงครามระหว่าง ชาตินิยมกับ สงครามศาสนานิวศตวรรษที่ 16 การบันทึกเรื่องราวลงบนแท่งหินซึ่งเป็นสื่อเย็นกำลังจะหมด บทบาทลงไป เมื่อสงครามซึ่งเป็นสื่อร้อนเข้ามาแทนที่ทั้งในด้านการเมืองและการบันเทิง

สื่อร้อน ใด ๆ ก็ตาม ผู้รับสารมีส่วนร่วมในการรับสารน้อย เช่น การบรรยาย ของอาจารย์ ต้องการการมีส่วนร่วมจากผู้ฟังน้อยกว่าการสัมมนา และหนังสือก็ต้องการการมีส่วนร่วมน้อยกว่าการสนทนา

เมื่อเกิดน้กระบายไหลเข้าขึ้น ก็ถูกมองว่าเป็นระบาคักดีลิตี้ ดังนั้นภาพของ ผู้ชายจะไม่เป็นสิ่งที่พูดถึงหรือแสดงออกมากนักเป็นบัลเล่ย์ บทบาทของผู้หญิงเริ่มถูกแบ่งแยก ด้วยความสามารถเฉพาะทาง และเป็นหน้าที่ภายในบ้าน การทำงานบ้าน ทำอาหาร นางพยาบาล การบันเทิง แต่จุดเริ่มที่เป็นที่มาของความคิดนี้ไม่มีผู้ใดให้ความสนใจ ระบบ การเช่นเซอร์ตามแนวคิดของ Freudian ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ มากกว่าบทบาท ของจริยธรรม เมื่อเราอมรับอะไรมาๆและปะทะโดยตรง เราอาจซื้อคได้ตลอดเวลา เมื่อพบว่ามันไม่เป็นไปตามที่เราคิดหรือคาดหวัง ระบบ "เซ็นเซอร์" ปกป้องความเชื่อส่วน รวมของเรา เป็นเหมือนเบรคหรือการลดความเร็วร้อนรุนแรงในยุคของเทคโนโลยีที่ก้าว ไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง

ตัวอย่างของ ผลกระทบจากสื่อร้อนที่ Robert Theobald เขียนใน The Rich and The Poor เมื่อชาวพื้นเมืองออสเตรเลียได้รับชวานเหล็กจากมิชชั่นนารี วัฒนธรรมของพวกเขาที่อยู่ในยุคหินเป็นอันหมดไป ชวานหินไม่เพียงแต่เป็นของหายากเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของเพศชาย มิชชั่นนารีได้ให้ชวานเหล็กที่แหลมคมและมอบให้กับทั้ง ผู้หญิงและเด็ก ซึ่งเท่ากับเป็นการทำลายสถานภาพของเพศชายลงระบบศักดินาถูกทำลาย ลงอย่างรวดเร็ว เมื่อต้องประสบกับ สื่อร้อน การคมนาคมหรือการเขียน หรือ ความสามารถเฉพาะทางอื่น ๆ เร่งอัตราการเปลี่ยนแปลงข่าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อถึงยุคของไฟฟ้า เช่น การเกิดวิทยุในอังกฤษ หรือผลกระทบของโทรทัศน์ในอเมริกา เทคโนโลยีผู้ชำนาญเฉพาะทางทำลายโครงสร้างของเผ่าลง ด้วยการเกิดความเหลื่อมล้ำ ทางวัฒนธรรม ในยุคของนิวตันเขาได้เสนอฟิสิกส์ของจักรวาลเรื่องของกาลเวลา

Blake ได้สะท้อนแนวคิดของนิวตันออกมาในงานวรรณกรรมของเขาซ้ำหลาย
เวลา "จากแง่มุมหนึ่งเมื่อนิวตันนอนหลับ" เนื่องจากเขามีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับนิวตัน
และ Locke ที่มองว่าทุกอย่างมีกลไก และดำเนินไปตามกลไก แม้แต่ร่างกายมนุษย์ก็เป็น
เช่น

" Locke สลักลมหายใจของตนเอง "

ศตวรรษที่ 18 มนุษย์นำตัวเองไปสู่วัฏจักรของ เครื่องปั้นดินเผา และผู้หญิงเป็น
ส่วนหนึ่งในการปั้นดินเผา

Blake พยายามค้นคว้าความสลับซับซ้อนของอวัยวะของร่างกาย ซึ่งในยุคนี้อาจจะ
ความคิดเห็นเรื่องความสลับซับซ้อนของร่างกายมนุษย์สวนทางกับแนวคิดของ Blake โดยสิ้นเชิง
ในการทำความเข้าใจความหมายของ สื่อนั้นต้องเรียนรู้ทั้งสื่อ และสารเพราะ
ไม่มีสื่อหรือสารใด ๆ ที่อยู่ตามลำพัง Kenneth Boulding พูดถึงเรื่องนี้ใน The Image
โดยกล่าวว่า " ความหมายของข่าวสารเป็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นในจินตนาการ "
เกี่ยวข้องกับผลกระทบมากกว่าความหมายจริง ๆ

ผลกระทบ ในยุคแห่งไฟฟ้าในปัจจุบัน เบื้องต้นนั้นเป็นความอยากรู้อยากเห็นแต่
ปัจจุบันเป็นเครื่องเตือนภัย เป็นการรักษาเสถียรภาพของทุกช่วงชีวิต

ในกรณีของ สื่อร้อนและสื่อเย็น ประเทศในโลกที่สาม เป็นสื่อเย็น แต่เราเป็น
สื่อร้อน ในอดีตสังคมเราก็เป็น สื่อร้อน แต่โทรทัศน์กลับเป็นสื่อเย็น จังหวะ Waltz เป็น
สื่อร้อน จังหวะ Twist เป็นสื่อเย็น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับท่าทางในการแสดงออกของจังหวะนั้น
ส่วนจังหวะ Jazz ก็มีทั้ง Jazz ร้อนและเย็น ขึ้นอยู่กับลีลาและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องหรือ
แสดงออกนั้น

ในนิตยสาร Life เดือนกันยายนปี 1963 กล่าวถึงภัตตาคารรัสเซียและ
ในทศวรรษว่า "การเต้น Twist เป็นข้อห้าม"

ประเทศอุตสาหกรรมจะพิจารณาว่า Jazz ร้อน หรือเย็น ขึ้นอยู่กับเนื้อหาหรือ
รายการที่ Jazz นั้นประกอบ

Hard Sell และแนว Hot เกิดขึ้นมากในยุคของ T.V. และการตายของ เซลแมน มีสาเหตุมาจาก T.V. และเปลี่ยนสังคมอเมริกันจากร้อนมาเป็นเย็น ประเทศอเมริกานั้น ตามที่ Margaret Mead อธิบายในนิตยสาร Time (ก.ย. 1954) ว่า มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในยุคของเครื่องจักรกลและมีข้อได้เปรียบในการพัฒนาได้เร็ว ถ้าเราเปลี่ยนแปลงได้สมบูรณ์แบบ ถ้าสังคม การศึกษา การสหภาพการเปลี่ยนแปลง เราจะต้องเปลี่ยนรูปแบบของสถาบันอื่น ๆ ด้วยให้สอดคล้องกัน และที่สำคัญคนต้องพร้อมทั้งกายและใจในการ เปลี่ยนแปลง

Margaret Mead พูดถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมโดยพัฒนาว่า " สตรีรายการวิทยุในอินโดนีเซีย 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จะทำให้คนสนใจในการอ่านมากขึ้น " หรือ " เพิ่มรายการ T.V. มากขึ้น 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในอัฟริกาใต้ จะทำให้ความรื้อนแรงของรายการวิทยุลดลงได้ "

สังคมต่าง ๆ ควรมีการวางแผนสร้างสมดุศลย์ทางอารมณ์เท่า ๆ กับการรักษาสมดุศลย์ทางเศรษฐกิจการค้าด้วยเพื่อรักษาสถานการณ้ของความต้องการ

ชาวอังกฤษ ใช้ความรื้อนของศาสนาและการเมือง โดยกระตุ้นจากการให้คนมีส่วนร่วมในกลุ่มของตนเอง

W.H. Auden กล่าวว่า "คนจะทำงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยหัวใจ"

ในยุค Renaissance ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ทำให้สังคมร้อนขึ้น คนทำงานมีโอกาสนในการแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น มีอิสรภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดและการกระทำเพื่อให้เห็นงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

Douglas Cater เขียน The Fourth Branch of Government บอกว่าคนในกรุงวอชิงตันพอใจ และต้องการเลียนแบบบุคลิกภาพของ Calvin Coolidge อย่างไร สื่อสิ่งพิมพ์ได้ทำให้เขาร้อนขึ้น แล้วเสนอภาพลักษณ์ของเขาใหม่แก่มวลชน โดยเฉพาะคอมลัมน์ซุบซิบของคอบลัมนิสต์ Jack Paar และวิทยุ

ตัวอย่าง การสื่อ สื่อร่อนไว้กับมวลชนในหนังสือพิมพ์ที่ Santa Monica แคลิฟอร์เนียในเดือนสิงหาคม ปี 1962 รายงานข่าวไว้ว่า

" ผู้คนที่ติดตามข่าวจรรยาพร้อม 100 คน จับตาดูรายการเกี่ยวกับตำรวจ จรรยาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ผู้ชมจะได้รับส่วนลด 5 เหรียญ ถ้าดูหนังที่ตำรวจรัฐ Ohio เสนอ ซึ่งเป็นหนังเกี่ยวกับการตายของอุบัติเหตุบนท้องถนน "

แม้สื่อหนังที่เป็นสื่อร่อน สามารถทำให้นักช้อบรถซึ่งเย็นลงได้ แต่ก็ไม่ได้ขยาย ความเข้าใจที่มีต่อตัวสื่อเอง

มนุษย์ใช้ความเย็นเพื่อลดความร้อนแรง ของการปะทะกันด้วยการใช้การแข่งขัน กีฬาเป็นการผ่อนคลาย และการที่เราพิจารณาความบันเทิงหรือความสนุกสนานจากสื่อต่าง ความร้อนแรงของระบบการเมืองจากวัฒนธรรมหนึ่งซึ่งร้อนกว่าไปยังวัฒนธรรมที่เย็นกว่าได้

หนทางหนึ่งที่จะเปรียบเทียบให้เห็น ความแตกต่างระหว่างสื่อร่อนและสื่อเย็น คือการเปรียบเทียบการออกอากาศของวงซิมโฟนีออกเคสตรากับการออกอากาศการซ้อมของ วงซิมโฟนีออกเคสตรา วิทยุ และแผ่นเสียงจะเป็น สื่อร่อน ส่วน T.V. จะเป็นสื่อเย็น จากการถ่ายทอดนั้น ซึ่ง Francis Bacon ปฏิเสธที่จะเปรียบเทียบความเป็นสื่อร่อนกับสื่อ เย็น การเปรียบเทียบความต้องการ ในปริมาณของผู้รับสารมากกว่า เขากล่าวว่าผู้รับ สารประเภท Passive จะต้องการข่าวสารแบบ Package และบางทีนักคิดบางคนก็นำ ไปเปรียบเทียบสื่อร่อนกับสื่อเย็นว่า " ผู้ชายส่วนใหญ่ จะมองผ่าน เด็กผู้หญิงที่สวมแว่นสายตา ไป " ส่วนหญิงที่สวมแว่นตาก็กลับกลายเป็นสิ่งที่กระตุ้นเร้าใจชวนติดตาม เหมือนกับการที่ คนพยายามนี้กวาดภาพคนจากชื่อและเสียงของเขา

การใช้สื่อร่อนแทนที่สื่อเย็นนั้น เคนเนท บาวดิง (Kenneth Boulding) เรียกว่า เป็นการทะลายนขอบเขตของสื่อระหว่างสื่อร่อนและสื่อเย็น ทำให้เกิดกระบวนการ เคลื่อนไหว

ผลกระทบที่ได้จาก ทีวี จะแตกต่างกันไปตามภูมิหลังของแต่ละวัฒนธรรมและยุค
ปัจจุบันนี้เองที่มนุษย์สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยผ่านสื่อ ต่าง ๆ ทั่วโลก

สื่อ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดหรือเป็นพาหนะนำพาสารข้ามวัฒนธรรม ข้ามเส้นกัน
พรมแดนระหว่างประเทศ แต่ก็ไม่อาจสร้างสำนักถึงการเป็นตัวกลางได้เท่ากับสารที่เป็น
ผู้ส่งผ่านนั้น แม้แต่หนังสือก็ยังสามารถส่งเสียงได้ และหนังสือก็ส่งภาพที่มีความตื่นเต้น
ด้วยสีสันได้ เช่นเดียวกับสื่อสิ่งพิมพ์ที่เรียกร้องเพื่อชนชาติได้ และวิทยุเรียกร้องเพื่อ
เผ่าพันธุ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของสื่อและการที่คนเราเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์กับสื่อถือเป็น
ผู้ย่นระยะทางระหว่างประเทศต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ย่นมิติแห่งเวลาจากประวัติศาสตร์ถึง
ปัจจุบัน

การรู้หนังสือเป็นตัวแปรหนึ่งในการเร่งอัตราความเจริญก้าวหน้าของสังคมสื่อเป็น
สิ่งหนึ่งในการพัฒนาไปสู่การรู้หนังสือมากยิ่งขึ้น ชีวิตในปัจจุบันความเจริญ ทางเทคโนโลยี
ก้าวไปไกลสูงสุดขนาดที่สามารถจะกดปุ่มรีโมท คอนโทรล จากซีกโลกหนึ่งไปยังอีกซีกโลก
หนึ่งได้ การติดต่อสื่อสารข้ามทวีปเป็นสิ่งที่สะดวกมาก การแสดงท่าข้อมูลข่าวสารเป็นไป
อย่างสะดวกง่ายดาย แม้การประชุมระยะไกลจากทุกมุมโลก ก็สามารถกระทำได้โดยไม่ต้อง
ต้องเสียเวลาเดินทาง ภาษาต่าง ๆ สามารถสื่อโดยการแปลความหมายที่แม่นยำชัดเจนโดย
คอมพิวเตอร์

เจ้าของสื่อมัก ไม่ให้ความสำคัญต่อสาธารณชนว่า ต้องการอะไรมากไปกว่า
การนำเสนอโดยมีความคิดว่าคนต้องรับสื่อ ดังนั้นช่วงเวลาที่เราไม่ ปฏิสัมพันธ์กับสื่อเป็น
ช่วงเวลาที่เราไม่คิดว่าเราเป็นอิสระและ ถูกปลดปล่อยจากโลกแห่งความจริงไปช่วงระยะ
เวลาหนึ่ง

1.4 สื่อเปรียบเสมือนผู้แปล สื่อเป็นส่วนขยายหรือส่วนประกอบอย่างหนึ่งของมนุษย์ (Extensions of Man) มนุษย์ได้รับประสบการณ์จากสื่อ แล้วสั่งสมไว้ เมื่อต้องการใช้จึงจะเอาประสบการณ์เหล่านั้นออกมา นั่นทำให้เราสามารถล่วงรู้ถึงเรื่องราวของมนุษย์ ได้มากยิ่งขึ้น สื่อสามารถเก็บ และแปลถ่ายทอดข่าวสารทุกประเภท และทำหน้าที่พาหะ ถ่ายทอด ข่าวสาร ต่อไป

คนเริ่มสนใจ ทิวี เพราะ ทิวีเสนอรายการเป็นการสร้างโลกแห่งการสื่อสาร โดยพึ่งพากับความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีเป็นการท้าทายต่อสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ของโลก และกลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของชาวโลก

เสียงของมนุษย์ เทียบได้กับเครื่องส่งของวิทยุ ซึ่งสามารถแปลงเสียงเป็นคลื่นแม่เหล็ก พลังของเสียงสามารถกำหนดช่องว่างในอากาศให้เป็นคลื่นเสียงและส่งไปยังผู้รับ ความหมายของเสียงต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะซึ่งแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม อันเป็นลักษณะเอกลักษณ์ ของแต่ละวัฒนธรรม ด้วยเทคโนโลยีอันทันสมัย สามารถขยายความรู้ของมนุษย์ได้มากขึ้นในอนาคตแต่เงื่อนไขของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์อาจเกิดเหตุการณ์แบบ "หอคอย Babel" ที่มนุษย์พยายามสร้างหนทางเชื่อมต่อระหว่างโลกกับสวรรค์ บางครั้งถ้อยคำในคอมพิวเตอร์ก็ไม้อาจแปลความหมายได้นั่นเอง

การคิดอักษรขึ้นเป็นอานาจ และใช้ควบคุมโครงสร้างต่าง ๆ ของสังคมได้ นับแต่อดีตกาลและหลงเหลือเป็นหลักฐานให้เราสามารถศึกษาสังคมในประวัติศาสตร์ได้ และเป็นการใช้ตาเพื่อเปิดหู และทำให้พวกเขาเป็นอิสระจากสังคมเผ่า ไปสู่สังคมที่เจริญแล้ว มีการจัดระบบของคำและความหมาย และแน่นอนว่าสังคมเผ่าย่อมไม่อาจสนองความบันเทิงไว้ที่แคบๆ เจกได้ทุกรายในเวลาเดียวกัน เมื่อเทียบกับสื่อในปัจจุบัน เนื่องจากสถานที่และเวลา ดังนั้นวัฒนธรรมการเขียนจึงเป็นเสมือนการเปิดโลก สู่อุณหภูมิทันสมัย จนกระทั่งกูเทร่ เบิร์ก คิดค้นพิมพ์สำเร็จ ซึ่งเป็นที่มาของความเจริญของโลกตะวันตก

ในอดีต เส้นทางถนนทางจะคู่กันไปกับการสื่อสาร แต่เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการสื่อสารแล้ว การสื่อสารจะพัฒนาไปเกินกว่าถนนจะรองรับได้ทั้งหมด โดยการสื่อสารในปัจจุบันมีพลังมากและมีความเร็วสูงในการกระจายข่าวสาร เพื่อความก้าวหน้าทั้งในเชิงธุรกิจและการเมือง จุดเริ่มต้นของความก้าวหน้าของสื่อคือ ทูทงล้อที่หมุนไปทวีความเจริญอย่างแท้จริงของสื่อ นำไปสู่ความสามารถเฉพาะทาง การพัฒนาการคมนาคมจากชนบทสู่เมือง เหมือนพองน้ำที่อู่มน้ำ ส่งผลให้คนมีปฏิสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น ในระยะเริ่มแรกเพื่อสนองความต้องการความปลอดภัย แล้วพัฒนาต่อมาจนเป็นหลักสำคัญในการดำรงอยู่ของสังคมมนุษย์ มนุษย์ต้องการความคุ้มครอง ต้องการความปลอดภัย ต้องการสัญญาเตือนภัย พกการเมืองต้องการสื่อไว้เพื่อโยงโยย ระบบและโครงสร้างของสังคมเข้าด้วยกัน เต็ก ๆ ต้องการการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อดำเนินธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ ต่อไปสื่อที่ตนเองที่เป็นสถาบันในการสนองต่อสังคม การรู้หนังสืออย่างเป็นระบบเป็นส่วนหนึ่งของกำเนิดและพัฒนาการของสื่อที่มีระบบ จากถนนสายหลักของเมืองบอมเบอี กระดาษบาปรัสของโรมันที่กลายเป็นรากฐานสำคัญของยุโรป จากยุค Renaissance จนถึงปัจจุบัน

"ทูทงล้อที่ขาดไปบนถนน เปรียบเสมือนแท่นพิมพ์ที่พิมพ์ลายบนกระดาษ ฉันทศกัฉันทัน"

ในแต่ละสังคม ในส่วนของปัจเจก โลกทัศน์ และผู้ชำนาญเฉพาะทางต่างก็มีวัฒนธรรมและเทคโนโลยีที่พัฒนามาจากวัฒนธรรมผู้รู้หนังสือรวมตลอดไปถึงระบบและสถาบันการเมืองและธุรกิจจากกล่าวได้ว่า สิ่งพิมพ์เป็นผู้ก่อกำเนิด สังคมประเภทมวลชนเกิดวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญต่อจำนวนมากขึ้น จำนวนเริ่มเข้าไปมีความหมายในนัยของ "ความร่ำรวย" "ความมากมาย" และ "ความเป็นมวลชน" ซึ่งสังคมล้าตึงจะให้ความสำคัญต่อจำนวนน้อยมาก

สังคมปัจจุบัน ทวีความสำคัญให้กับ คอนเซ็ปต์ของ " จำนวน " มากยิ่งขึ้น " จำนวน " กลายเป็นเครื่องวัดฐานะ เป็นกระบวนการที่ไม่รู้จัก

การวัดปริมาณ ได้กลายเป็นเรื่องของความสำคัญของมิติแห่งเวลาและสถานที่ ในที่สุดและยิ่งไปกว่านั้นยังไปมีความสำคัญใน "ภาษาทางวิทยาศาสตร์" "ภาษาแห่งคณิตศาสตร์" ในที่สุดก่อให้เกิดรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นมากมายในวัฒนธรรม เหล่านี้ส่งผลต่อแนวคิดของ กูเตนเบิร์ก ในการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ เพื่อพิมพ์ได้จำนวนมาก ๆ พรสวรรค์และความสามารถของ กูเตนเบิร์ก ได้พิจารณาต่อมาเป็นอุตสาหกรรมสื่อมวลชนในปัจจุบัน

นอกจากนี้ Mciuhan ยังกล่าวถึงความสำคัญของส่วนขยายหรือส่วนประกอบของคน ที่สามารถสื่อความหมายได้ด้วยตัวของมันเอง ในเรื่องของสิ่งต่อไปนี้คือ

เสื้อผ้า (CLOTHES)

เสื้อผ้า ในฐานะส่วนที่ปกปิดร่างกายของมนุษย์ เป็นสิ่งปกป้องของมนุษย์ที่มีมาก่อนบ้านอยู่อาศัย ชาวอเมริกันมีวัฒนธรรมที่เน้นหนักในการสัมผัสสกอตริค การมีส่วนร่วม ผิดจากชาวยุโรปที่เน้นเรื่องอาหารการกิน ศิลปะในการดำเนินชีวิตมากกว่า เครื่องแต่งกายเป็นสิ่งหนึ่งซึ่งบ่งบอกถึงความพิถีพิถันในการแต่งกายของชาวยุโรป และยังบ่งบอกถึงฐานะของผู้สวมใส่ด้วย และกลายเป็นอวัจนภาษาประเภทหนึ่ง มากกว่าจะเป็นเพียงเครื่องปกปิดร่างกายเท่านั้น

จนกระทั่งถึงยุคแห่งปกิณีและการอาบแดด การเปลือยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการแต่งกายสมัยใหม่ และเมื่อมนุษย์ใช้เวลาในการแสวงหาอาหารน้อยลง มนุษย์จะใช้เวลาในเรื่องเพศมากขึ้น มนุษย์จึงนิยมศิลปะที่เป็นภาพเปลือยของมนุษย์ด้วยกันแล้ว ชื่นชมว่าเป็นศิลปะคลาสสิกของผู้มีรสนิยมสูง

บ้าน (HOUSE)

บ้าน เป็นแหล่งที่พักอาศัยของมนุษย์ เมืองเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของชุมชน แต่ทั้งบ้าน และเมือง กลับกลายเป็นเปลือกหุ้มระหว่าง มนุษย์กับธรรมชาติ แม้ว่า มนุษย์ในสังคมเจริญแล้วจะรู้จักกับ การตกแต่งสถานที่ก็ตาม แต่อิสระภาพระหว่างร่างกายกับจักรวาลนั้น มลายี่น เมื่อมนุษย์มี

แนวคิด (Concept) เกี่ยวกับบ้านและเมือง ในปัจจุบัน ทั้งนี้พิจารณาได้จาก รูปแบบบ้านและเมืองจากอดีตเปรียบเทียบกับปัจจุบัน มนุษย์รู้จักบ้านในแบบกลมก่อนที่จะเป็น แบบผังสี่เหลี่ยม ตามที่นักมนุษยวิทยาศึกษา ซึ่งมนุษย์ยุคปัจจุบัน ในสังคมที่เจริญแล้วที่ได้ ความสำเร็จกับความแตกต่างดังกล่าว ซึ่งมนุษย์ถ้าไม่เคย ให้ความสำคัญหรือสนใจ ผังบ้าน แบบอื่นนอกจากสี่เหลี่ยมหรือรูป

และในสมัยโพธิศ มนุษย์เริ่มใช้รูปสามเหลี่ยม ในงานสถาปัตยกรรมเป็นค่านิยม ใหม่ ๆ ที่กระจายความนิยมไปยังสังคมต่าง ๆ จนมนุษย์ลืมเรื่องหน้าที่และประโยชน์ใช้ สอยดั้งเดิมของบ้านไป เทคโนโลยีทางปัจจุบันทำให้เวลากลางวันและกลางคืนไม่ต่างกัน มนุษย์สามารถทำงานได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยอาศัยไฟฟ้า การแบ่งสัดส่วนเป็นห้องต่าง ๆ ตามอรรถประโยชน์ใช้สอย เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าสนับสนุนแนวคิดแบบแยกส่วน

โรงเรียน เป็นเสมือนกระจกเงาให้กับเด็ก จากชนชั้นต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น ตลอดระยะเวลาแห่งพัฒนาการของเทคโนโลยี ได้เปลี่ยนโลกทัศน์ และการยอมรับของ มนุษย์ไปตลอดระยะเวลาแห่งพัฒนาการนั้น

เงิน (MONEY)

เงินเริ่มมีบทบาทในสังคมล่าถลงแห่งของสินค้า เช่น ฟันปลาวาฬ เป็นต้น ถูกประเมินว่าเป็นสิ่งของหายากใช้แลกเปลี่ยนกัน ในสังคมเจริญแล้ว เมื่อความต้องการ มีปริมาณน้อยราคาสินค้าก็จะไม่แพง ในยุคแรกเริ่มมีการกำหนดตัวแทนสิ่งแลกเปลี่ยนจาก มือหนึ่งถึงอีกมือหนึ่ง และพัฒนาต่อมาเป็นสิ่งจูงใจในกิจกรรมแลกเปลี่ยนสิ่งของ ต่อมาเงิน มีความหมายมากกว่าสิ่งแลกเปลี่ยนและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขยายตัวของตลาด

นับว่า เงินเป็นตัวกลางที่มีความหมายว่า สิ่งที่ต้องการ ซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน เป็นสิ่งประติษฐ์ของสังคมที่มีผลกระทบต่อจิตใจของมนุษย์มากที่สุดในการสร้างความมั่งคั่ง

เมื่อ " เงินพูด " ก็คือปรากฏการณ์ที่ เงินมีบทบาทสูงในสังคม ก่อให้เกิดการแบ่งงานในสังคมบทบาทหน้าที่ในสังคม เงินกลายเป็นภาพกลางสำหรับคนทุกอาชีพ เป็นตัวเร่งการค้า การขยายตลาดจนเกิดคำกล่าวที่ว่า " เวลาเป็นเงินเป็นทอง " และกลายเป็นเงื่อนไขของการดำเนินธุรกิจและในที่สุดความหมายของเงินที่เป็นสื่อกลางสำหรับกำหนดค่าของของในการแลกเปลี่ยนตามเจตนาธรรมณ์ สมัยมนุษย์ถ้าก็ได้เปลี่ยนโฉมไปจนจำเกือบไม่ได้ เงินกลายเป็น สุดยอดบรรณาณของมนุษย์ทั่วโลกกลายเป็นปัจจัยที่มนุษย์ต้องการ ในปัจจุบันพัฒนาารูปแบบมาเป็น " เครดิต " เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในวัฒนธรรม เป็นที่มาของคำว่า " การทำงาน " " การว่าจ้างงาน " นอกเหนือไปจากการแบ่งงานกันทำในสังคมล้าหลัง เป็นเสมือนสัญญาพันธันกันในเรื่องธุรกิจมนุษย์จึงละจากสังคมปิดของสังคมแบบชนเผ่าไปสู่สังคมเปิดในการแลกเปลี่ยนข่าวสารเทคโนโลยี โดยการเรียนรู้ภาษาของกันและกันจากการค้าของพ่อค้าจึงพัฒนาไปสู่การค้าในระดับชาติไปสู่การค้าของตลาดการค้าแบบเสรี การศึกษาที่มาของสื่อกลางที่เรียกว่า " เงิน " ก็เพื่อทำความเข้าใจสื่ออื่น ๆ ด้วย

ภาษา ก็เหมือนกับการแลกเปลี่ยนเงินตรา ถือเป็นศูนย์รวมของการรับรู้และเป็นตัวส่งผ่านประสบการณ์จากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง " เงิน " ก็เช่นเดียวกัน เงินจึงเป็นสื่อกลางที่มีคุณค่าสูงในตัวของมัน เองจนมนุษย์ต้องคิดประดิษฐ์รูปสัญลักษณ์ เฉพาะของเงินขึ้น สื่อจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในวงจรชีวิตของมนุษย์ จากรูปลักษณ์เฉพาะเงินนั้นเอง ที่ทำให้เงินมีความหมายเปลี่ยนไปจากยุคที่กำเนิดเงินมากเงินจึงหมายถึงความมั่งคั่งมั่งมี มนุษย์มีแนวคิด (Concept) ว่าพึงปรารถนา และในบางครั้งเป็นสื่อในการวัดคุณภาพของมนุษย์ด้วย

นาฬิกา (CLOCKS)

เครื่องหมายบอกตำแหน่ง หรือความสำเร็จในอดีต อาจเป็น พัดยศ ทมวก เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ในปัจจุบัน " เวลา " เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นเครื่องหมายบอกความสำเร็จ เนื่องจาก " เวลา " เป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่อาจเอาชนะได้ และเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการดำเนิน และบริหารธุรกิจในปัจจุบัน

" เวลา " เป็นจังหวะของประสบการณ์ของมนุษย์ เป็นตัวกำหนดแนวโน้มในเรื่องของความถี่ การหลับนอนพักผ่อน มากกว่าที่จะเป็นความต้องการจริง ๆ ของร่างกาย หรืออวัยวะส่วนต่าง ๆ การให้ความสำคัญต่อเวลา จะมีระดับต่างกันไปตามอาชีพ หรือความสนใจเฉพาะสาขา สิ่งคนที่ให้ความสำคัญกับเวลา จะเป็นสิ่งที่มีแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

" CONCEPT ของเวลา " ในสังคมปัจจุบันยังมีความหมายสำคัญถึงเรื่อง "ความรับผิดชอบ" อีกด้วย

EDWARD T. HALL "THE SILENT LANGUAGE" พูดว่าเวลานั้นเป็นภาษาเงียบ เวลาในสังคมที่เจริญแล้ว เป็นภาษาเงียบถูกจัดระเบียบเป็นแบบฟอร์มการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ จะเป็นไปตามจังหวะซ้ำซากทุกวัน ซึ่งแตกต่างไปจากสังคมล้าหลังและถ้าจะเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนก็คือ การให้ความสำคัญกับเวลาของสังคมสมัยใหม่ เหมือนกับการเดินแถวทหารสวนของสังคมสมัยใหม่ จะเหมือนการเดินระบับลายเท้า

ปัจจุบันมนุษย์สามารถ ผ่านเวลาลงได้ด้วยความเร็วก้าวหน้า ในการคมนาคมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มนุษย์สามารถจะเดินทางจากซีกโลกหนึ่งมายังอีกซีกโลกหนึ่ง เพื่อให้ทันเวลาในการนัดหมายรับประทานอาหารค่ำ หรือการเจรจาการประชุมได้

มนุษย์สามารถ จัดสรรเวลาให้กลมกลืนกับวิถีชีวิตของเขาได้ "Free Time" คงจะไม่มี ความหมายถ้าไม่มีคำว่า "Working Time" (เป็นอีกครั้งหนึ่งที่เวลาได้รับอิทธิพลจากแนวคิดแบบแยกส่วน) วัฒนธรรมการดื่ม และการพนัน จะแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม เกมส์และการละเล่น เป็นศิลปะที่มนุษย์นิยม เป็นการสั่งสมและถ่ายทอดแต่ละวัฒนธรรม เหมือนเป็นสถาบันหนึ่ง ในวัฒนธรรมญี่ปุ่น เขาเชื่อกันว่า เป็นการปลดปล่อยความก้าวร้าว ความตึงเครียดในแง่ของปัจเจกส่วนในแง่ของกลุ่มเป็นการส่งเสริมความสามัคคี และแบ่งงานกันทำ เกมส์ และการละเล่นบางอย่างเป็นสากลและมีโครงสร้าง

การเล่นที่เป็นเหมือนการแสดง สิ่งที่ไม่รู้หนังสือและเป็นกุญแจใจเราเข้าใจจิตวิทยาของมนุษย์ สมัยก่อนได้ว่ามีกติกากการเล่น และเงื่อนไขอะไรบ้างในชีวิต

กีฬาปัจจุบันที่นิยมกัน ก็มี ฟุตบอล เบสบอล ฮอกกี้ กีฬาเหล่านี้ล้วนเป็นสื่อที่เราเข้าใจการสื่อสาร ระหว่างบุคคล และยังคงทำหน้าที่ปลดปล่อย ความก้าวร้าว และผ่อนคลายความตึงเครียดของมนุษย์ที่เคยเป็นมา ดังนั้นถ้า มนุษย์ขาดการกีฬา และการเล่นชีวิตคงไม่มีความสุขขึ้น

และวิวัฒนาการ จนมีนักกีฬาอาชีพเกิดขึ้น การเล่นเป็นเสมือนโลกแห่งความบันเทิง และมีอิทธิพลต่อแนวคิดของมนุษย์ จึงเกิดสำนวน "เข้าใจนักกีฬา" "รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย" และเป็นที่นิยมมาก มีการถ่ายทอดทางทีวี และสื่ออื่น ๆ เกือบทุกประเภท

เกมส์ และกีฬา กลายเป็นสื่อกลาง ในการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ เกือบทุกฝ่ายที่มีปฏิสัมพันธ์ในการเล่นมีทั้งฝ่ายรับและฝ่ายให้ มีทั้งฝ่ายคู่ต่อสู้ และผู้ดู กรรมการ นับว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่มนุษย์คิดค้นขึ้น คนที่ไม่ชอบศิลปะจึงไม่กว้างขวาง และเกมส์เป็นการแปล และถ่ายทอดประสบการณ์ ผู้เล่นถึงผู้ชม ศิลปะ ที่ศิลปินถ่ายทอดในงานศิลปะแล้ว ผู้รับถอดความนั้น ๆ

ปัจจุบัน ทั้ง ศิลปะ และกีฬา ได้เข้าไปมี ความเกี่ยวข้องกับธุรกิจต่าง ๆ ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นมนุษย์ที่มีความมั่นใจว่าเป็นนักกีฬา ความตื่นตัวในการทำจะได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูงญาติมิตร ลดความเกือเขินอายลง จากนั้นก็พัฒนามาเป็นอาชีพที่หาเงินและชื่อเสียง ได้มากขึ้น และมีภาพพจน์ที่ดี

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นหาว่า สามารถนำมาเปรียบเทียบกับงานพิธีได้ว่างานพิธีนั้นสามารถที่จะสื่อข้อมูลข่าวสาร ได้โดยคน สถานที่ และพิธีกรรมต่าง ๆ ในงานพิธีเหล่านั้น ซึ่งองค์ประกอบของงานพิธี ก็เป็นทั้งสื่อและสารในเวลาเดียวกัน

จากแนวคิด ของแมคลูฮัน ทำให้เราสามารถนำมาวิเคราะห์ความเป็นสื่อของงานพิธีได้ว่า งานพิธีนั้นสามารถเป็นได้สื่อร้อนและสื่อเย็น จำแนกตามประเภทของงานที่แตกต่างกัน

งานพิธีที่เป็นสื่อเย็น (Media Cold) ได้แก่ งานสังสรรค์ งานเลี้ยงรุ่น งานเลี้ยงขอบคุณ งานฉลองตำแหน่ง หรืองานวันเกิด เหล่านี้ ผู้ไปร่วมงานสามารถที่จะแสดงออกได้อย่างอิสระ สามารถวางตัวหรือปฏิบัติตนตามที่ตนพอใจ ผู้ร่วมงานที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารจะมีส่วนร่วมในงานได้มาก

ส่วนงานพิธี ที่เป็นสื่อร้อน (Media Hot) ได้แก่ งานที่เป็นงานพระราชพิธี หรือ งานพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ จะมีทนายกำหนดการ ที่เป็นทางการ และมีพิธีรีตองอย่างมากมาที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้ไปงาน พิธี ประเภทนี้ ไม่สามารถแสดงบทบาทหรือวางตัวตามแต่ความพอใจ ของตนได้ . ทุกอย่างต้องอยู่ในระเบียบหรือกฎเกณฑ์ของงานนั้น ผู้รับสารหรือผู้ร่วมงานจึงมีส่วนร่วมน้อย และไม่สามารถที่จะตีความได้มากนัก

ก่อนที่เราจะศึกษาวิจัย เจาะลึกไปยังกลุ่มคน ในงานพิธี นั้นเราควรได้ศึกษาถึงพื้นฐานของพฤติกรรมโดยทั่วไปของมนุษย์เสียก่อน เพื่อที่จะเป็นง่ายต่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของคนที่ปรากฏในงาน พิธี ต่าง ๆ ได้

2. แนวคิดเรื่องการเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ (Understanding Human Behavior)

พฤติกรรมของมนุษย์ ถ้ามองเผิน ๆ ดูเหมือนจะเข้าใจง่าย แต่ถ้าศึกษาที่ละเอียดลึกซึ้งลงไปก็จะพบความยากในการ เข้าใจการศึกษาทางจิตวิทยาได้ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์กันมากมายแต่สิ่งที่สำคัญก็คือความไม่เหมือนกันในที่นี้จะศึกษาถึงพฤติกรรม

1.1 การแสดงออก (Expression)

การแสดงออก เป็นอีกประการหนึ่ง ที่ต้องนำมาศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะคนจะแสดงออกมาไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะพูด ในเชิงสติปัญญาระดับเดียวกันหรือได้รับการฝึกฝนมาเท่ากันก็ตามการแสดงออกก็จะต่างกันแบ่งเป็น 3 จำพวกคือ

บุคลิกภาพแบบ เก็บกดไม่ชอบแสดงออก (Introvert Personality)
 ไม่ว่าจะ เป็น กิริยาท่าทาง ความคล่องตัว ในการกระทำหรือ การพูดก็ตามคนประเภทนี้ จะมีลักษณะ ขริบ แสดงออกช้า คิดช้า ส่วนดีของคนที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ ก็คือ มีความเยือกเย็น เรียบร้อย หรือบางทีเรียกว่า Wall Flower คนประเภทนี้เป็น Jung เน้นใน Four Functions of Human Awareness ของเขาว่าเป็นคนที่คิดไกล คิดลึก และมีความคิดสร้างสรรค์ แต่ความรู้สึกไม่ค่อยไวและการคาดคะเนใน เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ก็ไม่ดี สรุปก็คือเป็นคนแคบแต่ลึก (Narrow but Deep) หรือเป็นคนที่รับได้น้อยแต่คิดไวอย่างลึกซึ้ง

บุคลิกภาพ แบบชอบการแสดงออก (Extrovert Personality)
 ไม่ว่าจะในเชิงคำพูดหรือกิริยาท่าทางก็ตามจะมีความคล่องสูง หรือบางครั้งอาจจะคล่องจนเกินไพบ ส่วนดีของคนประเภทนี้ คือ เป็นคนเปิดเผย คบง่ายเป็นกันเอง รู้จักคนง่าย หรือบางทีเรียกว่า Social Life คือเป็นชีวิตชีวาของสังคม คนประเภทนี้ Jung เน้นใน Four Function of Awareness ของเขาว่าเป็นคนที่รับความรู้สึกได้ดี และมักจะรู้หรือสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น แต่เป็นคนที่ไม่ลึกมากนัก มักจะปล่อยไว้ที่ความคิดดี ๆ ผ่านไป และมีความคิดสร้างสรรค์ไม่มาก สรุปคือ เป็นคนที่มีความคิดกว้างขวางเชิงปัญญา รู้หลายเรื่องแต่ตื้น (wide but shallow) ไม่ค่อยมีส่วนใดชำนาญอย่างลึกซึ้ง

บุคลิกภาพ ที่มีลักษณะเป็นกลางๆ คือ (Ambivert Personality) ไม่เก็บกด เหมือน Introvert Personality และไม่แสดงออกมาก เหมือนกับ Extrovert Personality ถ้าคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ คนจำพวกนี้จะมีมากกว่าทั้ง 2 ประเภทรวมกัน คนประเภทนี้ก็คือ คนทั่ว ๆ ไป นั่นเอง ที่จะแสดงออกไม่มากไม่น้อยไม่ว่าจะเป็นลักษณะ ภาษาคำพูด (Verbal Language) หรือภาษาที่ไม่ใช้คำพูด (Non-Verbal Language) คือภาษาท่าทางและภาษาร่างกาย (Body Language)

1.2 ความต้องการ (Needs)

ความต้องการเป็นปัจจัยสำคัญมาก เมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ ของความแตกต่างกันของ "คน" เพราะเป็นเรื่องความรู้สึกภายในและได้รับอิทธิพลมาจากหลาย ๆ ประการด้วยกัน กล่าวคือ ความต้องการ เป็นผลรวมของปัจจัยต่าง ๆ โดยผ่านจิตหรือใจอันเป็น (Head Quarters) ใ้สั่งการออกมา การสั่งการออกมานี้รูปของความต้องการนี้ย่อมมีผลทำให้ อิทธิพลเกิดพฤติกรรม ทั้งเป็นที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนาของสังคม (Social accepted and unaccepted Behaviors) ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น

ความต้องการทางสังคม (Social needs) หมายถึง ต้องการที่จะอยู่ในหมู่คณะ (Belongingness) หรือความต้องการความรัก (Love Needs)

ความต้องการสัมฤทธิผล ในสิ่งที่ตนปรารถนา (The Need for Self-Actualization)

ซึ่งความต้องการทั้ง 3 แบบนี้ในคนแต่ละคนไม่เท่ากัน

การวิเคราะห์พฤติกรรมของคน โดยอาศัยสภาวะแวดล้อมทางสังคมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วเป็นองค์ประกอบ ถ้าคนที่มีสภาวะความสมดุลทางสังคมดี เขาก็จะมีแนวโน้มในการแสดงออกหรือ พฤติกรรมที่ดีเป็นที่ยอมรับออกมาสู่สังคม ซึ่งความไม่มีสมดุลทางสังคมนี้มีส่วนสำคัญมากต่อพื้นฐานจิตใจและพฤติกรรมของคน รวมไปถึงการแสดงออกต่าง ๆ

การแสดงออกที่เหมาะสม (Assertion) คือ การพัฒนาตนเองให้เกิดความเชื่อมั่นที่ถูกต้องเป็นที่นับถือของผู้อื่นและสิ่งยอมรับ แม้ว่าทุกคนที่เกิดมาย่อมเป็นหนึ่ง ของชีวิตเสมอ Eri Berne เรียกว่า The winner เพราะฉะนั้นการแสดงออกที่ทำให้ คนกลายเป็นผู้ด้อยกว่าไม่ได้รับเกียรติเท่าที่ควรจนกระทั่งทำให้คนนั้นรู้สึกว่าเป็นผู้ขาดคุณค่า หรือไร้ค่า ซึ่ง Eri Berne เรียกว่า the loser จึงไม่ควรนำมาใช้ แต่ในทางตรงข้ามควรมีการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี (Positive Relationship) แก่คู่สนทนา หรือ ผู้ที่พบปะด้วย โดยการให้ความนับถือและเห็นคุณค่าแก่กัน ย่อมเป็นที่พึงปรารถนาของการแสดงออกที่เหมาะสม

คนเราเกิดมาย่อมมีความสามารถ ในการแสดงออกต่างกัน บางคนแสดงออก ได้ดี ก็เป็นที่รักของผู้อื่น ในขณะที่บางคนแสดงออกได้ไม่ดีและไม่เป็นที่รักของใคร อะไรคือ ตัวแปรที่ทำให้เขาแสดงออกมาเช่นนั้น จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาวิจัย

แนวทางการแก้พฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมดังกล่าว ว่าเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยผ่านทางความคิด (thinking) ความรู้สึก (Feeling) และการปฏิบัติเชิง พฤติกรรม (Behavior) หรือการกระทำที่จะนำมาในรูปของการเข้าใจหลักการ แสดงออกทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การแสดงออกที่เหมาะสม (Assertive Behavior)
2. การไม่กล้าแสดงออก (Non - Assertive Behavior)
3. การแสดงออกที่ก้าวร้าว (Aggressive Behavior)

1. การแสดงออกที่เหมาะสม (Assertive Behavior) เป็นการ แสดงออกซึ่งความคิด ความรู้สึก ความเชื่อออกมาอย่างตรง ๆ ตามที่เป็นจริงได้อย่าง เหมาะสม โดยไม่รุกรานสิทธิของผู้อื่น การพูดโดยปราศจากการควบคุมผู้อื่นไม่ทำให้ผู้อื่น

แต่ไม่คล้อยตามหรือ ยอมอยู่ภายใต้อำนาจของผู้อื่นหรือบุคคลที่มีสิทธิพิเศษ เหนือกว่าผู้อื่นซึ่งอาจเป็นด้วยวัย ความมีอำนาจ ประสบการณ์ ความรู้ที่เหนือกว่า ความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ การแสดงออกที่เหมาะสมเป็นการแสดงการยอมรับในสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเข้าหมายก็คือ การสื่อสารด้วยความสัมพันธ์ร่วมกัน มีการไว้ และการยอมรับในการปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรมตรงไปตรงมาไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ดังนั้นการได้มาในสิ่งที่ต้องการจึงเป็นไปด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

- 1) การเน้นความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2) การคำนึงถึงสิทธิในการอยู่ร่วมกัน
- 3) การรับผิดชอบต่อผลของพฤติกรรมที่แสดงออกมา

ภาษาท่าทางที่บ่งบอกถึงการแสดงออกที่เหมาะสม จะเป็นไปด้วยความสอดคล้องสนับสนุนและเน้นในสิ่งที่พูดออกไป เสียงดังพอเหมาะกับสถานการณ์นั้น ๆ การสบตาด้วยความมีพลังเข้มแข็ง แต่ไม่จ้องมองคู่สนทนาจนไม่กล้าสบตา รูปแบบการพูดที่ราบเรียบกระจ่างชัด เน้นคำที่สำคัญโดยไม่เคอะเขินลั้งเล พฤติกรรมแบบนี้ Erie Berne ใช้คำว่า I'm O.K. , You 're O.K. ซึ่งพฤติกรรมแบบนี้จะนำผลดีไว้กับทั้งสองฝ่ายของคู่สนทนา

การแสดงออกที่เหมาะสมนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการแสดงออกที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นพื้นฐานในการเข้าใจตนและผู้อื่น
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่นการเริ่มต้น สนทนา ทักทาย การขอร้อง การปฏิเสธการขอร้อง ที่ไม่สามารถยอมรับได้ การแสดงความคิดเห็น การยอมรับความคิดเห็น
3. เพื่อสร้างความรู้ความสามารถที่เกิดขึ้นแก่ตน
 - สามารถแสดงความคิดเห็นส่วนตัวตามที่ชอบและสนใจ ได้อย่างนุ่มนวล
 - สามารถจะพูดเกี่ยวกับตนเองได้อย่างน่าฟังไม่ยกตนข่มท่านหรืออวดตน
 - สามารถยอมรับคำยกย่องเยินยอได้อย่างไม่เคอะเขิน

- สามารถจะแสดงออกด้วยการพูดในสิ่งที่ไม่เห็นด้วย ได้อย่างเปิดเผย
- สามารถที่จะปฏิเสธในสิ่งที่ปรารถนาได้ โดยไม่ทำให้เกิดความรู้สึกในทางไม่ดี

2. การไม่กล้าแสดงออก (Non - Assertive Behavior) เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการคุกคามสิทธิของตนเอง โดยไม่กล้าแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ยอมให้ผู้อื่นคุกคามตนเอง การยอมรับผิดรับโทษ ยอมลดความสามารถที่มีอยู่ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การยอมรับที่จะไม่ได้ตามความต้องการของตนแต่ยอมรับผู้อื่นพร้อมกันนั้นก็พยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้งทุกกรณี ภาษาท่าทางที่บ่งบอกถึงพฤติกรรม การไม่กล้าแสดงออกประกอบไปด้วยการหลบเลี่ยงการสบตา มือเปียกชื้น เอามือบังปาก ยกไหล่ จับกุมมือผู้อื่น ตัวสั่น เดินกลับไปกลับมา ท่าทางเก็งก้าง เสียงเบาเป็นโทนเดียว พูดจาลังเล ตะกุกตะกัก ปากคอสีนเห็นได้ชัด Eric Berne ระบุว่าพฤติกรรมของคนพวกนี้จะทำให้คู่สนทนารำคาญ และเห็นว่าเป็นคนมีปมด้อย

3. การแสดงออกแบบก้าวร้าว (Aggressive Behavior) เป็นพฤติกรรมที่แสดงการต่อสู้อย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิ และแสดงให้เห็นถึงความคิดความรู้สึกและความเชื่อในทุกวิถีทางซึ่งเป็นการไม่เหมาะสมเพราะคุกคามสิทธิผู้อื่นอยู่เสมอ เป้าหมายของการแสดงออกแบบก้าวร้าว เป็นการแสดงออกถึงความคิดเพื่อเอาชนะ คุกคามผู้อื่นให้เสียหาย ทำให้เขาขายหน้า ด้วยคำลง ทมตความสำคัญ และไม่สามารถต้านทานได้ จนกลายเป็นผู้ด้อยกว่า และไม่มีความสามารถที่จะปกป้องสิทธิขณะที่ถูกคุกคามได้ ภาษาท่าทาง (Non - Verbal) ของผู้ที่แสดงออกแบบก้าวร้าวจะประกอบไปด้วยการจ้องมองเพื่อควบคุมผู้อื่น เสียงดังไม่เหมาะกับสถานการณ์นั้น ๆ การเสียดสี ถากถางน้ำเสียงที่แสดงความเย่อหยิ่งซึ่ง Eric Berne บอกว่าพฤติกรรมเช่นนี้จะไม่เป็นที่ปรารถนาของคู่สนทนาไม่ว่าคู่สนทนาจะเป็นใครก็ตาม

- ทำไมคนจึงไม่กล้าแสดงออก (Reason Why People Act Nonassertively)

คนบางคนไม่ว่าจะต้องการขอร้องผู้อื่น หรือปฏิเสธสิ่งที่ผู้อื่นต้องการจากตนเอง เพราะเกินความสามารถที่ตนจะตอบสนองได้ ก็ไม่สามารถแสดงออกมาได้ตามที่ใจปรารถนา แม้ว่าสิ่งนั้นจะอยู่ภายใต้ขอบเขตหรือสิทธิที่ตนเองกระทำได้ก็ตาม ซึ่งจะเกิดความอึดอัดใจ และมีสาเหตุมาจาก

ก. เข้าใจผิดว่าการแสดงออกที่เหมาะสม แบบเข้มแข็ง เป็นการแสดงออกของคนก้าวร้าว (Mistaking Firm Assertion for Aggression) ทำให้เขาไม่กล้าแสดงออก อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในอดีตและสิ่งคม รอบข้างที่ทำให้เขาเกิดความเข้าใจผิดดังกล่าว

ข. เข้าใจผิด ว่าพฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออก เป็นการแสดงออกที่สุภาพอ่อนโยน (Mistaking firm for Aggression) เพราะเหตุที่เขาได้รับการสั่งสอนมาให้เป็นสุภาพอ่อนโยน เกรงใจผู้อื่น เพื่อการยอมรับและทำให้มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ทำให้เกิดการรับรู้ที่ผิดพลาดว่า การไม่แสดงออกเป็นความสุภาพอ่อนโยน เขาจึงไม่กล้าแสดงออกถึงความต้องการของตนโดยไม่กล้าขอร้องหรือปฏิเสธผู้อื่น

ค. ไม่ยอมรับใน สิทธิส่วนบุคคล (Failure to accept personal rights) คือ ไม่ยอมรับว่าเขามีสิทธิในการที่จะแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ ออกมาตรง ๆ กลับคิดว่าถ้าแสดงให้ผู้อื่นรู้จะเสียหน้า อับอาย หรือ ถูกติฉินนินทา เพื่อความปลอดภัยจึงเลือกเอาการไม่แสดงออกดีกว่า

ง. ความวิตกกังวลว่า จะเกิดผลในทางลบ (Anxiety about negative Consequences) คือ กลัวว่าการแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกและอารมณ์และความต้องการที่แท้จริงของตนเองออกมา จะทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ ทำให้เขาเสียหน้า หรือทำให้ตัวเองด้วยคุณค่า จึงทำให้ไม่กล้าแสดงออกมาตรง ๆ ในที่สุดเลยกลายเป็นผู้ไม่กล้าแสดงออก

จ. เข้าใจผิดว่า การไม่แสดงออกเป็นการช่วยเหลือผู้อื่น (Mistaking Non - Assertion for being helpful) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการปฏิเสธคำขอร้องของผู้อื่น เพราะมีความเกรงใจเกรงว่าเขาจะได้รับความผิดหวังทั้งๆ ที่ตนเองก็ไม่ปรารถนาที่จะทำการช่วยเหลือเพราะเหตุที่ความสามารถและความไม่คล่องคน จึงไม่กล้าแสดงออก

ฉ. ขาดทักษะในการแสดงออกที่เหมาะสม (Deficient skill) เป็นเพราะขาดการฝึกฝนอบรมสั่งสอนตามแบบอย่างของการแสดงออกที่เหมาะสม ทำให้ไม่มีโอกาสที่จะรู้ว่าการแสดงออกที่เหมาะสมเป็นอย่างไร ไม่มีผู้แนะนำและไม่ได้รับการฝึกหัด จึงไม่กล้าแสดงออก

- ทำไมคนจึงแสดงออกแบบก้าวร้าว (Reason why people Act Aggressively)

คนบางคนเมื่อ ต้องการรู้สึก หรือคิดเห็นสิ่งใดจะแสดงออกมาอย่างตรง ๆ เพื่อให้ได้ซึ่งตัวต้องการ โดยไม่คำนึงว่าคนอื่นจะรู้สึกอย่างไร ล่วงละเมิดสิทธิของเขาหรือไม่จะสนใจแต่เพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการของตนเองฝ่ายเดียว คนอื่นจะเดือดร้อนอึดอัดใจเสียหายด้านค่าลงก็ไม่สนใจ คนพวกนี้ส่วนมากเป็นพวก O Personality คือเป็นคนที่มีความบุคลิกภาพที่ชอบแสดงออกแบบก้าวร้าว ดังต่อไปนี้

ก. ความไม่มีอำนาจ และ การถูกคุกคาม (Powerlessness and Threat) คนที่แสดงออกแบบก้าวร้าว มักรู้สึกว่าเขาได้รับการรุกรานจากการขอร้องหรือการกระทำของผู้อื่น ทำให้รู้สึกด้อยค่า สูญเสียอำนาจ และถูกคุกคามสิทธิ จึงได้แสดงออกแบบก้าวร้าวเพื่อต้านทานการกระทำของผู้อื่น

ข. การเป็นผู้ไม่กล้าแสดงออกในครั้งก่อน ๆ (Prior Non-Assertion) ทำให้ได้รับ การรุกราน สิทธิ และความรู้สึก จนไม่สามารถทนต่อไปได้ จึงทำ

ไว้แสดงออกแบบก้าวร้าว เพื่อเป็นการต่อสู้ให้ได้มาซึ่งสิทธิและความต้องการของตน บางคนอาจได้รับความก้าวร้าวจากผู้ที่เหนือกว่า ก็เก็บอารมณ์ไม่พอใจไว้แล้วถ่ายทอดให้ผู้ต่ำกว่าเป็นการชดเชย คนบางคนไม่กล้าปฏิเสธคำขอร้องของผู้อื่น แต่เมื่อได้รับการขอร้องบ่อย ๆ เขาก็จะแสดงการปฏิเสธแบบก้าวร้าว หรือบางคนไม่ยอมรับในสิทธิส่วนบุคคลทั้งของตนเองและผู้อื่นไม่ยอมขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น กลัวเสียหน้าด้วยค่าลงจึงแสดงออกแบบก้าวร้าวต่อบุคคลที่มาขอความช่วยเหลือเพราะถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของตน

ค. การมีปฏิกิริยาที่แรงเกินไป เนื่องมาจากประสบการณ์ ทางอารมณ์ที่ผ่านมา (Over reaction due to past emotion experience) ในสถานการณ์ซึ่งบุคคลเกิดความไม่พอใจโกรธเคือง ในเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านมาและยังมีอารมณ์ขุ่นเคืองอยู่ เมื่อมาเจออีกเหตุการณ์หนึ่งก็ระบายอารมณ์ที่ค้างอยู่นั้น โดยการแสดงออกแบบก้าวร้าวหรือแรงเกินไป

ง. ความเชื่อที่เกี่ยวข้อง การแสดงออกแบบก้าวร้าว (Beliefs about Aggression) บุคคลที่แสดงออกแบบก้าวร้าว เนื่องจากมีความเชื่อว่าการแสดงออกแบบก้าวร้าวเป็นวิธีเดียวที่จะทำให้อันตนได้รับสิ่งที่ต้องการจากผู้อื่น

จ. ขาดการเสริมแรงและทักษะ ที่ถูกต้อง (Reinforcement and skill deficits) คนที่แสดงออกแบบก้าวร้าวส่วนมากจะได้รับรูปแบบ การเสริมแรงมาจากครอบครัวหรือสังคมรอบข้าง ซึ่งเมื่อเขาแสดงความก้าวร้าวก็จะได้รับในสิ่งที่ต้องการ จึงทำให้เขาคิดว่าการแสดงออกแบบก้าวร้าวจะทำให้ได้สิ่งที่เขาปรารถนา จึงไม่เห็นรูปแบบของการแสดงออกที่เหมาะสม ไม่ได้รับการฝึกทักษะการแสดงออกที่ถูกต้อง ทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าวเรื่อยมา

ฉ. ขาดการไตร่ตรอง ที่เหมาะสม ก่อนการแสดงออก (Lack of thinking properly before expression) บุคคลบางคนแสดงออกได้เร็วจากความคล่องตัวที่ผ่าน ๆ มาจนกระทั่งลืมไตร่ตรองว่า สิ่งที่กล่าวหรือการแสดงออกไปนั้นเหมาะสมกับคนบางกลุ่มบางจำพวกหรือไม่จึงเกิดการแสดงออกที่คุกคามความรู้สึก และสิทธิส่วนตัวของผู้อื่น พฤติกรรมแบบนี้เป็นการปฏิบัติจนเป็นนิสัย จึงทำให้ดูเป็นคนก้าวร้าวโดยไม่รู้ตัว

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ ของ "คน" ที่กล่าวมาแล้วนั้นจะนำแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ไปประยุกต์ต่อการวิจัยพฤติกรรมของคนที่ไปร่วมงาน พิธี ในสถานการณ์ต่าง ๆ และในต่างเหตุการณ์ที่จะกล่าวถึงต่อไป

เมื่อเราใช้พฤติกรรม เป็นส่วนประกอบของการวิจัยในผู้คนของงานพิธีแล้ว เรา ยังสามารถใช้หลัก Psychology ในทางสัญวิทยา ในการช่วยวิเคราะห์ "คน" ได้ โดยศึกษาแนวคิดทางสัญวิทยา เพื่องานวิจัยเรื่องนี้

3. แนวคิดทางสัญวิทยา (Semiology) และ กระบวนการ สร้างความหมาย (Signification)

สัญวิทยา (Semiology) ถือกำเนิด โดยนักภาษาศาสตร์ ชาวสวิส ชื่อ Ferdinand de Saussure (1857-1913) ก่อนที่ศาสตร์นี้จะถูกพัฒนาต่อโดยนักวิชาการ รุ่นหลังอีกหลายคน Saussure เป็นนักคิดในกลุ่มโครงสร้างนิยม (Strueturalism) โดยแนวคิดดังกล่าวปรากฏอยู่ในหนังสือ (Cours de linguistique generale) 1915 ที่รวบรวมคำสอนของเขาที่มหาวิทยาลัยเจนีวา

ในฐานะนักภาษาศาสตร์ Saussure ให้ความสนใจกับปรากฏการณ์ของภาษา ใน 2 มิติ คือ Langue (language) และ parole (speech)

Language คือ ภาษา ในลักษณะที่เป็นผลผลิต และข้อตกลงร่วมกันของสังคม ส่วน Parole คือ ลักษณะปัจเจกบุคคลแต่ละคนนำภาษาที่เป็นส่วนร่วมนั้นไปใช้เฉพาะตัว

อย่างไรก็ตาม " ทุกครั้งที่มีการใช้ภาษาจะปรากฏทั้งมิติของ language และ Parole ไปพร้อม ๆ กันอยู่เสมอ"

นอกจากมิติของทั้งสองภาษาแล้ว Saussure ยังพิจารณาภาษาในเชิงโครงสร้าง เขาเห็นว่าภาษา มิได้ถือกำเนิดขึ้น ในลักษณะแก่นสารทางวัตถุของคำ (Material Substance of words) แต่เกิดในหน่วยที่ ใหญ่กว่า และเป็นนามธรรม ของ ระบบสัญวิทยา (System of signs) ซึ่งคำทั้งหลาย ถือกำเนิดตามมาภายหลัง และในความเป็นจริงแล้ว สิ่งที่นักภาษาศาสตร์จะทำการศึกษาก็คือ สัญวิทยา (Signs) และความ

สัมพันธ์ (Relations) ของสัญญาณ และการพิจารณาสัญญาณกับความสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้อง เป็นไปในลักษณะเชิงโครงสร้าง กล่าวคือการจัดหน่วยย่อย ๆ ของสัญญาณเข้ามา เพื่อ พิจารณาความสัมพันธ์โดยมีระบบหรือกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

การให้ความสำคัญ ในการพิจารณาสัญญาณและความสัมพันธ์นี้ Saussure ได้พัฒนาความคิดขึ้นมาเป็นแนวคิดในการศึกษาการสร้างความหมายโดยให้ชื่อว่าสัญญาณวิทยา (Semiology)

Saussure กล่าวไว้ว่า

ภาษาคือ ระบบสัญญาณ ที่แสดงความคิดออกมา ศาสตร์ ที่แสดงสัญญาณต่าง ๆ ภายในสังคมนั้น สามารถรับรู้ได้จริง เพราะเป็นส่วนหนึ่งของ จิตวิทยาสังคม (Social psychology) และก็เป็นส่วนหนึ่งของจิตวิทยาทั่วไปด้วยเช่นกัน ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่าสัญญาณ วิทยา (ที่มาจากคำว่า "Semion" ในภาษากรีก อันหมายถึงสัญญาณ) สัญญาณจะทำให้เข้าใจ ได้ว่า อะไรสร้างสัญญาณขึ้นมา และอะไรที่เป็นกฎควบคุมสัญญาณนั้น

สัญญาณคืออะไร

ในทางภาษาศาสตร์ สัญญาณ (sign) หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างลักษณะที่คู่กัน (Dual aspects) ของแนวคิด (concept) กับตัวที่ถูกให้ความหมาย (Signified) และตัวให้ความหมาย (Signifier) ตามลำดับ Saussure อธิบายว่าทั้ง สองส่วนนี้มีความสัมพันธ์แบบพลวัตต่อกันตลอดเวลา ตัวที่ถูกให้ความหมายเป็นความคิดเชิง นามธรรมของผู้สร้างหรือผู้อ่านความหมายส่วนตัวให้ความหมายคือลักษณะเชิงรูปธรรมของตัว ความหมายที่เราสามารถรับรู้ได้ในทางเสียงหรือภาพซึ่งความสัมพันธ์ของตัวให้ความหมายกับ ตัวที่ถูกให้ความหมาย อาจเชื่อมโยงกันแบบไม่มีเหตุผล (arbitrary) เกิดขึ้นมาจากการตกลงที่จะให้ตัวความหมายนั้นร่วมกันของส่วนรวมทั้งหมด

เพราะฉะนั้น " ตัวที่ถูกให้ความหมาย (Signified) จึงเป็น สิ่งที่มีมนุษย์ สร้างขึ้น ซึ่งมีการกำหนดโดยวัฒนธรรมหรือวัฒนธรรมย่อยของสังคมมนุษย์นั่นเอง" และเนื่อง จากความสัมพันธ์ระหว่างตัวให้ความหมายและตัวที่ถูกให้ความหมาย อาจเป็นไปแบบไม่มีเหตุผล

ก็ได้ตัวเอง ท้าไว้ "ความหมายที่ตัวไว้ความหมายอ้างถึงจึงเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้"

กระบวนการสร้างความหมาย ขั้นตอนแรกหรือความหมายทางปรนัยนี้จะมีลักษณะเป็นสากล (Universality) คือมีความหมายเดียวกัน สำหรับทุกคนและเป็นสภาวะวิสัย (Objectivity) คือ อ้างอิงขึ้นมาโดยไม่มีการประเมินคุณค่า เช่น คำว่า "แมว" มีความหมายของการใช้ภาษา เพื่อให้ความหมายกับสิ่งที่กล่าวถึงอย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้ว ไม่มีระบบความหมายใดที่จะมีสภาวะวิสัยหรือเป็นกลางจริง ๆ ยกเว้นภาษาที่เฉพาะเจาะจง เช่น ภาษาทางคณิตศาสตร์

กระบวนการสร้างความหมายขั้นที่สอง หรือ ความหมายทางสังคมนี จะมีการเปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมและการรับสาร ซึ่ง Barthes ให้ความเห็นว่าความหมายทางสังคม จะให้ความหมายต่อจากความหมายเชิงปรนัย และจะเกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์ซึ่งเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวไว้ความหมายและตัวถูกให้ความหมายชุดหนึ่ง ได้กลายมาเป็นตัวไว้ความหมาย (Signifier) ในอีกขั้นตอนหนึ่ง เช่น "กุหลาบ" มิใช่มีความหมายว่า ดอกไม้สีแดง มีหนามแหลมและมีกลิ่นหอม แต่มันได้กลายมาเป็นตัวไว้ความหมายในอีกระดับ ในฐานะตัวแทนแห่งความรัก ดังนั้น ความหมายทางสังคมจึงหมายถึง การใช้ภาษาให้ความหมายแก่สิ่งหนึ่ง นอกไปจากสิ่งที่มันกล่าวถึง

นอกจากนี้ กระบวนการสร้างความหมายขั้นที่ 2 ยังสามารถปรากฏได้ในลักษณะของมายาคติ (Myth) หรือความเชื่อที่ยึดต่อกันมาจนเป็นตำนานหรือประสบการณ์บางอย่างของสังคม เช่น ความหมายของ "นักเรียนอาชีวศึกษา" ถูกสร้างขึ้นมาจากมายาคติหรือภาพที่มีในอดีต นอกเหนือไปจากความเป็น นักเรียนด้านวิชาชีพแล้ว ยังมีความหมายเป็น "นักเรียน-นักเลง" ด้วย มายาคติ จึงมีลักษณะเป็นนามธรรม และเกี่ยวข้องกับตัวถูกให้ความหมายซึ่งแตกต่างจากความหมายทางสังคม อันเป็นการประเมินคุณค่าเกี่ยวกับความรู้สึก และเป็นตัวไว้ความหมายกับสิ่งที่ เป็นนามธรรม

ข้อแตกต่างระหว่าง Sign กับ Symbol นั้น Saussure ให้ความเห็นว่า ถ้า Symbol นั้นมี ตัว Signifier ซึ่งจะไม่มีความหมายที่ตายตัวได้ทั้งหมดในขั้นแรกเราต้องพิจารณาตัว Text โดยเฉพาะตัว Signifier ว่าจะ Generate ความหมายอย่างไร

ถ้าตัว Signifier สร้างความหมายได้ ความสัมพันธ์ระหว่าง Signifier กับ Signified ต้องมีลักษณะที่ไม่ตายตัว ความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบของ 2 สิ่งนี้ต้องมี ความหมายแน่ชัด ซึ่งเราเรียกว่า Code หรือรหัส เราต้องมี Code จึงจะตีความหมาย ของ Signs ได้

จากการที่เราต้อง ศึกษาแนวคิดทาง สัญญาวิทยา ก็เพื่อนำมาช่วยในการวิจัย "คน" ในงานพิธี เพราะในบางครั้ง การที่คนอยู่ในกลุ่มของคนในสังคม ในงานพิธีนั้น นั้น อาจจะสร้าง Signs หรือ Symbol หรือ Code ต่าง ๆ ในทางการแต่งกายสีเสื้อผ้า หรือการใช้เครื่องประดับหรือคำพูดบางคำ ที่ต้องแปลความหมายหรือตีความออกมาให้เห็น ถึงแก่นแท้ หรือตัวจริงของบุคคลนั้น ๆ ได้ว่าเขาสื่ออะไรออกมา เพื่ออะไร และข้างใน ของเขานั้นเป็นอย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

นอกจากนี้ การสร้างภาพลักษณ์ (Image) ของคนในงานพิธีแต่ละคนยังมีความ แตกต่างมากมาย ซึ่งแต่ละคนก็สร้างภาพลักษณ์ของตน ให้ออกมาดีในสายตา ของผู้อื่น ตั้งนั้น จะเห็นว่าคนบางคนสร้างภาพลักษณ์ที่สวยงาม เลิศเลอเสียจน คนในสังคม หรือผู้พบ เห็นนั้นไม่สามารถแยกแยะออกมาได้เลยว่า "ตัวจริง" ของคนคนนั้นเป็นอย่างไร เปรียบ เปรียบเหมือนการแสดงละคร ได้แนบเนียนจนกระทั่งสามารถซ่อน "ตัวจริง" ที่อยู่ข้างในไม่ได้ ปรากฏออกมา

จากประสบการณ์ ที่ผู้วิจัย ได้พบเห็นจากงานพิธี ต่าง ๆ นั้น ผู้มีชื่อเสียง หลาย ๆ คน ที่สร้างภาพลักษณ์ของบุคคลิกของตน เสียจนเกิดความเคยชิน จนมองดูเป็น อนุญานไปเสียก็มี

ซึ่งจากแนวคิดของ Boorstin (บัวร์สติน) ได้เสนอว่า "ภาพลักษณ์ คือ ความดีเลิศซึ่งไม่ใช่ของจริง จะเห็นได้จากลักษณะที่เป็นการสังเคราะห์ (สร้างขึ้นมาจาก องค์ประกอบหลายอย่าง) เป็นสิ่งที่มีควมน่าเชื่อถือเป็นภาพที่มองเห็นชัดเจน และสามารถ เข้าใจได้หลายความหมาย มีความกำกวม"

ภาพลักษณ์กับความมีชื่อเสียง เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากถูกสร้างขึ้น มาได้เหมือนกัน ดังนั้น คนที่มีชื่อเสียง เมื่ออยู่ในงานพิธี ก็จะต้องให้ความสำคัญกับ "ภาพลักษณ์" ของตนเองด้วย

จากการนำแนวคิด ในเรื่องของภาพลักษณ์ในทัศนนะของบุร์สดีน มาวิเคราะห์ พฤติกรรมของคนในงานพิธี จะเห็นว่า ภาพลักษณ์ของคนในสังคมชั้นสูง (Hisociety) ที่ สร้างขึ้นมานั้น เหมือนกับ Character ของตัวละครที่ต่างก็แสดงออกมาตามวัตถุประสงค์ ของตนเพื่อให้เห็นได้โดดเด่นในงานพิธีนั้น ๆ (ยิ่งเป็นการเสริมตัวละครโรจน์มีการ แสดงบทบาทได้ชัดเจนยิ่งขึ้น) และเพราะความคาดหวังของแต่ละบุคคลต่างกัน จึงทำให้ ภาพลักษณ์ ในบทบาทของแต่ละคนในงานพิธี มีความหลากหลายมากขึ้น สุดแต่ปัจจัยส่วน บุคคล และความคาดหวังทางสังคมที่ตนต้องการ

สื่อมวลชนมักจะนำ ภาพของงานพิธี ต่าง ๆ มาเผยแพร่ ทั้งทางโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ซึ่งภาพที่ปรากฏในสื่อเหล่านี้ มักเป็นภาพที่สื่อมวลชน ถ่ายทอดออกสู่สายตาของคนทั่วไป ซึ่งถ้าไม่ใช่คนที่รู้จักกับบุคคลเหล่านั้น เป็นการส่วนตัว หรือสามารถมองอย่างกระเพาะเปลือกของเขาเหล่านั้น ออกมาอย่างเด่นชัดแล้วละก็จะ เห็นแต่ภาพลักษณ์ ที่เขาสร้างขึ้นมาต่อตัวเขาเท่านั้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดค่านิยม หรือ ความเข้าใจในทัศนคติ และอุดมการณ์ อย่างผิด ๆ ได้ เพราะแยกไม่ออกว่าสิ่งใด คือ "จริง" สิ่งใดคือ "ละคร"

เมื่อเราสามารถ แยกแยะถึง "ตัวจริง" ออกจากภาพลักษณ์ของคนในสังคม ของงานพิธี ได้แล้ว ก็จะทำให้สามารถทราบถึง ทัศนคติ หรือเจตคติ คือ ความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สิ่งของ ความคิด คำพูด เหตุการณ์ หรือ สถานที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งทัศนคตินั้นเกิดขึ้นมาจาก ประสบการณ์ส่วนบุคคล ซึ่งมีทักษะค่อนข้าง ที่จะคงทน แต่ก็เปลี่ยนแปลงได้ ถ้ามีเหตุผลหรือเหตุการณ์สำคัญเพียงพอ และทัศนคติของ คนนั้นมีความพร้อมที่จะแสดงออกเมื่อถูกกระตุ้น

Thaiandis กล่าวว่า องค์ประกอบ ที่สำคัญของทัศนคติ มี 3 ประการคือ

1. การเรียนรู้ (Cognitive Component) ทัศนคติเป็นสิ่งที่ เกิดจาก การเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละคน

2. ความรู้สึก (Affective Component) ที่คนคิดเป็นสภาพทางจิตใจ เกิดจากอารมณ์ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความคิด ถ้าคนมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเขาก็ จะมีสภาพจิตใจที่สนับสนุนหรือต่อต้านสิ่งนั้นอย่างถาวร

3. พฤติกรรมที่แสดงออก (Behavioral Component) ที่คนคิดเป็นสภาพจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก เพราะถ้ามีความรู้สึกต่อสิ่งใดแล้ว ก็จะมีท่าทีต่อสิ่งนั้นในลักษณะจำกััด

เมื่อเรา วิเคราะห์ทัศนคติของคนใน 3 องค์ประกอบของ Thiandis แล้ว จะเห็นว่า Mass ของงานพิธี นั้น ต้องประกอบด้วยนานาทัศคติอย่างแน่นอน ดังนั้น เราควรจะทำการศึกษาให้ดีกว่าบุคคลเหล่านั้น มีประสบการณ์และความรู้สึกอย่างไรจึงมี พฤติกรรมที่แสดงออกมามีอย่างนั้น

ซึ่งในเรื่องนี้ ควรรวมไปถึง การมองที่ลึกซึ้งถึง คำว่า "อุบนิสัย" กับ "อัยยาสัย" ของบุคคลนั้น ๆ ด้วย เพราะ "หน้ากาก" ของคนที่หลากหลายนั้นสามารถ อ่านได้ถ้าหากสามารถตัดสินใจว่าสิ่งใดเป็น "อุบนิสัย" ของเขาและสิ่งใดเป็น "อัยยาสัย" ของเขา

คำสองคำนี้ หากมองอย่างผิวเผิน ดูเหมือนคล้ายกัน แต่หากพิจารณาให้รอบคอบ แล้ว จะเห็นว่าต่างกันมากทีเดียวเพราะ

" อุบนิสัย " ก็คือ นิสัยใจคอยอันแท้จริงที่ติดตัวมา ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ยาก (บาง ครั้งอาจเรียกว่าเป็นสันดาน) เพราะเป็นสิ่งที่ติดแน่นอยู่ภายใน

ส่วน " อัยยาสัย " นั้นเป็นลักษณะการพูดจา กิริยามารยาท ซึ่งสามารถปรุงแต่ง หรือเสแสร้งแกล้งทำได้ เพราะเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอก ซึ่งพบเห็นได้มากมายในงานพิธี ที่คนมีอัยยาสัยดี แต่จริง ๆ แล้วนิสัยไม่ดีก็มีมาก เพียงแต่ว่าใครสามารถจะดูออกหรือมองเห็นความแตกต่างได้ชัดเจนกว่ากัน

มีคนจำนวนมาก ที่สามารถเสกสรรปั้นแต่ง เสียจนทำให้มองเห็นว่าอัยยาสัยดี มาก ๆ จนภาพส่วนดีนี้ซ้อนทับจนเกือบมองไม่เห็นถึงอุบนิสัยไม่ดีที่ซ่อนอยู่ภายใน เลยก็มี ขึ้นอยู่กับว่าละครที่เขาแสดงอยู่นั้น "ถึงบท" หรือไม่เพียงใด

เพราะงานวิจัยเรื่องนี้ ถูกละเลยไปงานพิธี คือไปดูละคร ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูล ก็คือ ต้องวิเคราะห์ละครตรงนี้ให้ได้ว่า ใครเล่นบทใดแบบไหน อย่างไร และแล้วก็ต้องรู้ให้ได้ว่า ถ้าบทแบบนั้น ๆ ถูกแสดงออกมา แล้วตัวจริงหรือนักแสดงคือใคร ประเภทไหน เป็นอย่างไร ซึ่งจะเป็เครื่องมือในการเข้าสู่งานพิธี ได้อย่างทันคน ทันเหตุการณ์ และสามารถ "เข้าถึง" บทของละครนั้น ๆ เป็นอย่างดีจะได้ไม่ หลงลม ไม่หลงคน และไม่หลงกล

เมื่อพูดถึง "บท" หรือ "บทบาท" (Role) นั้น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความมุ่งหวัง ความต้องการ ทัศนคติ สถานการณ์ และการรับรู้ การที่คนเรามีบทบาทหลายบทบาทมีส่วนทำให้การรับรู้ในแต่ละบทบาท แตกต่างกันไปในขณะที่เดียวกันการมีบทบาทมาก ก็เป็นแนวโน้มทำให้เรามีโอกาสรับรู้ได้มาก

แต่คนบางคน ก็ไม่รู้จักตนเองดีพอ ทำให้บางครั้ง ไม่สามารถกำหนดบทบาทของตนได้หรือบางทีเล่นผิดบทบาทไปเสียก็มี ซึ่งการเข้าสู่สังคมหรือไปร่วมงาน พิธี นั้น จะคอยแต่จ้องมองบทบาทของคนอื่นแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ ควรจะต้องพิจารณาตัวเองและวางตัวให้เข้ากับคนในสังคมนั้น ๆ ได้ด้วย ซึ่งย่อมหมายถึงการมีแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการเปิดตนเองออกสู่สังคมที่ต้องการสื่อกับบุคคลอื่น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับตนเองนี้ประกอบด้วย

1. การรู้ตนเอง (Self-awareness) คือการที่เราสามารถวิเคราะห์หรือระบุได้ว่าเราเป็นคนอย่างไร ซึ่งการที่เราจะรู้ตัวเองนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การที่เราจะรู้เกี่ยวกับตนเองอยู่เสมอเราควรมีการคาดทนาย เหตุการณ์หรือความสำเร็จเกี่ยวกับตนเองอย่างสม่ำเสมอ และการสร้างความคิดต่อตนเอง ทั้งในเชิงลบและเชิงบวก

2. การยอมรับตนเอง (Self-acceptance) คือ การยอมรับความรู้สึก ความเชื่อเป้าหมาย และความสัมพันธ์ต่าง ๆ ตลอดจนธรรมชาติ เงื่อนไขและข้อเท็จจริง เกี่ยวกับตัวเราการที่เรายอมรับตนเองจะเป็นหนทางเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การสร้างแนวทาง ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการสื่อกับบุคคลอื่น ๆ ได้

3. การรู้จักตนเอง (Self-actualization) การรู้จักตนเองเป็นผลมาจาก การรู้ตนเองและการยอมรับตนเองคนที่รู้จักตนเองมักจะมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการคือ

- ความพอใจในการใช้ความสามารถเท่าที่มีอยู่
- ความเชื่อในการตัดสินใจของตนเอง
- การมีความยืดหยุ่น ซึ่งจะนำไปสู่การไว้วางใจตนเอง

4. การเปิดเผยตนเอง (Self-disclosure) การเปิดเผยตนเองเป็นสิ่งที่ทำให้ การสื่อระหว่างบุคคล มีประสิทธิภาพและตรงเป้าหมาย เนื่องจากการเปิดเผยตนเองเกี่ยวพัน กับการเปิดเผยความรู้สึก การกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น จะทำให้เป็นที่รู้จักดีขึ้น

เมื่อได้พิจารณาแนวคิด เกี่ยวกับตนเอง โดยนำมาประยุกต์ใช้ต่อการเข้าสังคม หรือการวางตนในงานพิธี ก็จะได้รับ การยอมรับจากกลุ่มคนในสังคมนั้น ซึ่งจะทำได้ไม่ ต้องกลายเป็นแกะดำ ของคนกลุ่มนั้น ๆ เป็นการสร้างสร้างสถานภาพให้กับตนเองได้อย่าง ดีทีเดียว เพราะทำให้เราสามารถ จำกัดขอบเขตของตนหรือบทบาทของตนในการที่จะอยู่ ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การรู้จักตน จะทำให้ไม่ผิดพลาด หรือหากจะ ผิดพลาดก็น้อยมาก และเป็นเกราะป้องกันการ "ล้มตัว" ใต้ด้วย ปัจจุบันมีอยู่ไม่น้อยเลยที่ ได้พบเห็นคนล้มตน ล้มตัว แล้วแสดงกิริยา ท่าทางหรือวาจาออกมาให้เป็นที่ระคายหูและ ขัดตาต่อผู้พบเห็น

เนื่องจาก ผู้คนที่เป็นส่วนหนึ่งของงานพิธี มีพื้นฐานที่ ต่างกัน ทั้งทัศนคติ การศึกษา อายุ อาชีพ ฐานะ และประสบการณ์ นั้น สิ่งที่ผู้วิจัยต้องศึกษาถึง ปัจจัยของ

งานพิธี ก็คือ การศึกษาถึงประสบการณ์ของบุคคล ที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับสังคม
ของกลุ่มนั้นๆ

เมื่อเราได้ทราบ แนวคิด ทฤษฎี เหล่านี้แล้ว เราก็นำมาประยุกต์ใช้กับการ
วิเคราะห์ "คน" ในสังคมของงานพิธี แต่ละประเภท โดยนำแนวคิดทฤษฎีนี้ไปประกอบ
กับทฤษฎี Symbolic ก็สามารถจะทราบ Code หรือ Sign ของบุคคลเหล่านั้นได้เป็น
อย่างดีสามารถกระเพาะเปลือกของคนเหล่านั้นได้ จนถึงแก่นข้างใน เพราะไม่ว่าจะเป็น
พฤติกรรม ในลักษณะใดที่เขาสร้างเป็นภาพลักษณ์ออกมาอย่างไรนั้น ผู้วิจัยควรที่จะต้อง
ตีความหรือถอดรหัสสั้น ๆ ออกมาได้ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีทั้งหลายทั้งปวง ที่กล่าวมาตั้ง
แต่ต้นนั้นเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์วิจัย ซึ่งในการเก็บข้อมูล และตัวอย่างเหตุการณ์จริงที่
เกิดขึ้นในงาน พิธี แต่ละประเภท ผู้วิจัยจะได้นำเสนอรายละเอียดของบทต่อไป